

УДК 351.75.14

Купрійчук В. М.

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри права та публічного управління
Житомирського державного університету імені Івана Франка

**ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ГУМАНІТАРНИХ
ЧИННИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ (1917-1920 рр.)**

Дослідження гуманітарних чинників в українському державотворенні 1917–1920 рр., тобто в добу Української Центральної Ради, Української Держави гетьмана П.Скоропадського, Західноукраїнської Народної Республіки та Директорії УНР, є актуальним для науки “Державне управління” й сприяє роботі фахівців у напрямі вдосконалення сучасних законодавчих та практично-організаційних процесів гуманітарного розвитку в суверенній Україні.

Наукова література з проблем теоретико-методологічних засад аналізу гуманітарних чинників доби українського державотворення 1917–1920 рр. поділяється на кілька етапів. До одного з них належать праці безпосередніх організаторів та учасників національно-визвольної боротьби українського народу та інших державних, політичних й культурних діячів. Наступний етап дослідження розпочинається із наукових праць української діаспори. Поряд із висвітленням воєнних подій 1917–1920 рр., зовнішньополітичної діяльності українських урядів, економічних перетворень, формування державних структур – розкривалися й окремі аспекти гуманітарної політики.

Найбільшу численність наукових праць з проблеми українського державотворення складає радянська література, якій притаманні ідеологічна заангажованість, пропагандистський і політично-публіцистичний характер. З початком 1930-х років, у міру зміцнення сталінського режиму гуманітарна проблематика 1917–1920 рр. як дослідницький напрям зазнає не лише глибокої методологічної кризи та наукової деградації, але й часто-густо використовується як своєрідне ідеологічне прикриття більшовицьких репресій. У часи хрущовської “відлиги” у 50-60-х роках ХХ ст. розпочалося інтенсивніше вивчення історичного минулого державного будівництва

України, зокрема й окремих аспектів гуманітаризму доби національної революції 1917–1920 рр.

У другій половині 80-х років, а ще більше після проголошення незалежності України, корінним чином змінилася історіографічна ситуація, значно зріс інтерес до замовчуваних подій історичного минулого українського народу.

Залучення широкої джерельної бази, використання архівних документів, що зберігаються у Центральному державному архіві вищих органів влади та управління, Центральному державному історичному архіві в Києві, Центральному державному архіві громадських об'єднань, Центральному державному кінофотофоноархіві України імені Г.С.Пшеничного, часописів, публікацій у періодичних виданнях, урядових матеріалів та матеріалів законодавчих органів доби національної революції 1917–1920 рр. створило емпіричну базу для з'ясування соціально-політичних нормативно-правових, організаційно-управлінських інституціональних, матеріально-технічних, кадрових засад гуманітарної політики українського державотворення 1917–1920 рр. Теоретичне узагальнення зібраного емпіричного матеріалу дозволило створити цілісну картину тих процесів, які відбувалися в гуманітарній сфері тогочасної України.

Проведений контент-аналіз джерельної бази показує, що гуманітарний розвиток в Україні у 1917–1920 рр. був одним з інструментів розвитку громадянського суспільства, впровадження якого сприяло створенню умов для відкритого і прозорого державного управління. В цю добу, державна гуманітарна стратегія українських урядів ґрунтувалася на гуманістичних ідеалах, світоглядних орієнтирах і культурних традиціях українського народу, загальнолюдських цінностях та універсальних стандартах прав людини, окреслених в Універсалах Української Центральної Ради, Конституції Української Народної Республіки, “Грамоті до всього українського народу” і “Законах про тимчасовий державний устрій України” Гетьманату П.Скоропадського, Законі “Про державну самостійність українських земель колишньої Австро-Угорської монархії” Західноукраїнської Народної Республіки, “Декларації” Директорії УНР та ухваленому 22 січня 1919 р. Акті про Злуку УНР і ЗУНР.

Список літератури

1. Купрійчук В. М. Гуманітарна політика українських урядів у добу національної революції (1917–1920 рр.) : монографія. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2014. – 378 с.

2. Купрійчук В. Гуманітарний розвиток Української Держави в добу П. Скоропадського. Вісн. НАДУ. – 2011. – Вип. 4. – С. 18.

3. Купрійчук В. Культурний розвиток українського суспільства в 1917–1920 рр. Аналітика і влада: журн. експерт.-аналіт. матеріалів і наук. пр. Ін-ту пробл. держ. упр. та місц. самоврядування / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2011. – № 3. – С. 316.

4. Купрійчук В. Політика культурного розвитку в історії українського державотворення (1917–1920 рр.). Зб. наук. пр. НАДУ / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. – К. : Вид-во НАДУ, 2011. – Вип. 1. – 260 с.

5. Купрійчук В. Державне управління гуманітарним розвитком національних меншин в Україні у добу національної революції (1917–1920 рр). Вісн. НАДУ. – 2012. – Вип. 3. – 239 с.

6. Купрійчук В. Законотворча діяльність Центральної Ради у сфері гуманітарної політики (березень 1917 – квітень 1918 року). Державне управління: теорія та

практика: Електрон. фак. вид. НАДУ. – 2012. – № 1. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej15/index.htm>

7. Купрійчук В. Правове забезпечення розвитку гуманітарної політики в добу Директорії УНР (грудень 1918- 1920 рр). Державне управління: теорія та практика: електрон. фак. вид. НАДУ. – 2012. – № 2. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej16/txts/12KVM>